

Aalton Lowe, Bahamas mest kände konstnär, är född på Green Turtle Cay. Hans tavlor hänger hos kungligheter och presidenter världen över.

Ett tropiskt

Här packas dagens fångst av hummerstjärtar, Languster, som här kallas lobster eller crawfish, och turism är de viktigaste inkomstkällorna på Green Turtle Cay.

Hamnen i Hope Town på Elbow Cay med stadens berömda landmärke, den polkarandiga fyren. *Ovan.* Snäckorna som kantar entrén till dykcentret kallas conch och de äts och älskas av alla bahamianer. *Höger.*

I norra Bahamas kan alla hitta sin egen Robinson-ö, komplett med sandstränder, palmer och turkosblått vatten. Än så länge är Abacos övärld en väl bevarad hemlighet bland friluftssälskande amerikanska miljonärer, som kopplar av med fiske, segling, dykning och utsökta middagar på Green Turtle Club.

TEXT CHRISTINE SAMUELSON
FOTO JAN SAMUELSON

paradis utan trängsel

Bahamas, skatteparadis med lyxhotell och casinos, hade aldrig lockat oss förrän vår dotter Amanda och hennes man Mike fick jobb på Green Turtle Club i norra Bahamas.

Vi åkte naturligtvis dit och upptäckte till vår förtjusning den fascinerande och isolerade övärld som kallas Great Abaco.

Öarna ligger ungefär 25 mil från Florida och har flygförbindelser med flera städer. Trots det korta avståndet har Out Islands, som Abaco med närliggande öar kallas, relativt få turister och de som kommer hit gör det just av den anledningen. Här finns ingen uthyrning av solstolar, inga stranddraggare eller försäljare, inga flotta barer eller nattklubbar, däremot många paradisiska öde stränder och vikar, ett fiskrikt hav och oförstörda korallrev.

Vi flög från Fort Lauderdale i ett enmotorigt plan. Inför den stundande julen var bagagetravarna enorma och vi undrar hur väskorna, paketen och de ganska överviktiga passagerarna skulle få plats. Men allt och alla stuvades in och planet lyfte från marken utan problem.

Vi drog en lättnadens suck när piloten Gregory Wilcox mjukt landade på Treasure Cays flygplats efter en timmas flygning. En färja tog oss över till Green Turtle Cay och snart satt vi med en Kalick, Bahamas inhemska öl, i handen och betraktade de exklusiva båtarna i marinan.

Att denna lilla ö är ett vattenhål för de mycket rika, upptäckte vi snart. Många

parkerar sina lyxbåtar i hamnen och flyger fram och tillbaka med privata jetplan. Andra har byggt hus på ön och det finns några som bor här mer eller mindre permanent.

Green Turtle Club, som ligger på norra delen av ön, grundades av engelsmannen Allan Charlesworth på 60-talet och blev snart ett känt vattenhål för seglare och sportfiskare. Hotellet byggdes ut undan för undan och i dag kommer också många barnfamiljer, smekmånadspare och andra som bara vill koppla av i denna fantastiska miljö där brottslighet, trafikstockningar och stress är okända begrepp.

Den eleganta restaurangen är rankad som den bästa i hela Abaco och klubben har även en förnämlig vinkällare. Öborna själva frekventerar gärna den trivsamma puben tapetserad med signerade dollarsedlar (Jimmy Carters är inramad) och många har som tradition att äta söndagslunch på verandan.

Om man inte nöjer sig med att slappa vid poolen eller på den lilla stranden intill restaurangen kan man hyra golfbil eller båt och utrustning för snorkling och dykning. Man kan också åka på utflykt med guide och göra strandhugg på någon av de många obebodda öarna som sträcker sig som ett pärlband väst, norr och söder om Turtle Cay.

De första dagarna ägnade vi oss åt att utforska Green Turtle Cay, strosade på de nästan öde stränderna, badade i det turkosblå vattnet och körde runt ön med en liten golfbil i maklig takt.

Hope Town, liksom New Plymouth, är småstadsidyller där husen ser nästan svenska ut med trästaket och snickarglädje. *Ovan till vänster.*

Den berömda puben på Green Turtle Club är tapetserad med signerade dollarsedlar. Här serverar Debbie husets romdrink "Topsy Turtle". *Ovan.*

Många av de pastellfärgade husen på Green Turtle Cay är dekorerade med sköldpaddor. *Vänster.*

Det finns många fantastiskt vackra stränder på Green Turtle Cay och hyr man en båt kan man ta sig till andra näraliggande öar som ligger som ett pärlband längs Great Abaco. *Höger.*

DRINKEN

Topsy Turtle är precis lika färlig som namnet antyder. Den görs på 1 cl ljus rom, 1 cl mörk rom, 1 cl kokosrom, 1 cl bananrom, 2 cl vodka och glaset fylls med lika delar ananasjuice och apelsinjuice samt en skvätt grenadin.

Huvudorten New Plymouth är en vykortsidyll med blommande trädgårdar, pastellfärgade hus, trästaket och snickarglädje. Här ligger polisstationen, skolan, de fyra välbesökta kyrkorna, en fotbollsplan och några få affärer och souvenirbutiker. Vid McIntosh Bakery brukar en get stå bunden och ibland stöter man på öns enda häst, som håglöst vankar runt mellan husen. På gatorna leker barnen och de få trafikanterna, mest shoppande husmödrar i golfbilar, kör försiktigt på den enkelriktade huvudsingan Parliament Street.

Det finns några enkla, trevliga barer och restauranger med typisk bahamisk mat som kycklinggryta, makaronipudding, ris med bönor, grisfötter och naturligtvis conch, som nästan är en nationalrätt. Den vackra korallrosa trumpetsnäcken plockas nära vattenbrynet vid ebb. Mollusken tas ut med hjälp av hammare, skruvmejsel och en vass kniv, rensas och tvättas innan den tillagas. De vackraste snäckskalen säljs till turister, används i smycken eller dekorerar trädgårdarna. Conch chowder (soppa) och conch fritters är de vanligaste rätterna, men mest uppskattad är sallad på citrusmarinerad rå conch. Smaken och konsistensen påminner lite om bläckfisk.

Nöjeslivet i kyrksamma New Plymouth är ganska begränsat. Men på nyårsdagen firas Junkanoo Parade, som karnevalen kallas. Varje år har man ett tema och arbetet med de fantastiska dräkterna pågår i flera månader. Junkanoo lockar också många besökare från andra öar. Festen pågår ändå tills den sista färjan lämnar Green Turtle Cay vid femtiden på eftermiddagen. Kyrkorna säljer mat i gatustånd och hos Miss Emily på Blue Bee Bar blandas litervis med Gombay Smash, en romdrink som är berömd över hela Bahamas. Men Miss Emily, som uppfann drinken, är som många av

öns invånare, helnykterist och har själv aldrig smakat den.

På huvudgatan ligger ett museum uppkallat efter Albert Lowe, vars fina modellbåtar finns utställda här. Föremål, bilder och tidningsklipp berättar om öns historia från de första bosättarna, loja-

folkningen, arawakindianerna, som arkeologerna ska utforska.

Arawakindianerna på Bahamas kallades lucayaner, som betyder öfolk.

Man tror att det fanns upp till 80 000 indianer, när Columbus upptäckte Bahamas 1492, men bara trettio år senare var

de i det närmaste utrotade. En del togs som slavar av spanjorerna, men flertalet dog av epidemier som européerna förde med sig.

Spanjorerna, som var ute efter guld och gröna skogar, fortsatte söderut till Västindien, Mexiko och Peru. Det var först på 1600-talet som några engelska bosättare slog sig ner på New Providence, där de grundade staden Nassau.

Befolkningen ökades med deserterade sjömän från brittiska flottan, som försörjde sig på att plundra spanska och franska handelskepp på väg från Amerika. I början av 1700-talet lär det ha funnits över tusen aktiva pirater, varav några höll till på Green Turtle Cay.

– Min familjs levnadsöde är gemensamt med Bahamas historia, berättar Alton. Lojalisterna måste använda all sin uppfinningsförmåga för att klara sig och det var tack vare havet de överlevde. De blev skickliga fiskare, seglare, båtbyggare, vrakplundrare och smugglare.

I mitten på 1800-talet var New Plymouth en blomstrande stad med över 1000 invånare och hemmahamn för tjugoskonare som sysslade med vrakbärgning. Under amerikanska inbördeskriget 1861-65 tjänade man stora pengar på att smuggla vapen till Sydstaterna, under förbudstiden var det spritsmuggling som gällde och i slutet på 1900-talet blev många förmögna på narkotikasmuggling.

Under de magra åren försökte man utan större framgång att exportera ananas, sisal, timmer, tvättsvamp och haj. Två gånger har Green Turtle Cay träffats av förödande orkaner. "Floyd", som drabbade ön för tre år, sedan raserade

Plymouth Rock Bar & Restaurant kan skryta med över 60 olika romsorter från hela Karibien. En bra souvenir att ta hem.

listerna, som flytt från fastlandet efter det nordamerikanska frihetskriget 1775-83, då de tidigare engelska kolonierna blev en del av den amerikanska federationen. Än idag är de flesta av öns invånare ättlingar i rakt nedstigande led till de få familjer, som med sina slavar, slog sig ner på Green Turtle Cay.

En av dem är Bahamas störste konstnär, Alton Lowe, som vi träffar i det magnifika hemmet, ett rosa träslott med en fantastisk trädgård. Vi vandrar runt i konstgalleriet, som är öppet för besökare några veckor om året och beundrar de färgstarka orkidéemotiven, som liksom flera andra av hans målningar blivit frimärken.

Alton Lowe kan öns historia på sina fem fingrar och är initiativtagare till det historiska museet uppkallat efter hans far och Memorial Sculpture Garden, med skulpturer av inflytelserika bahamianer, som också ligger på huvudgatan i New Plymouth.

Han berättar förtjust att man nyligen upptäckt lämningar efter ursprungsbe-

▶ många byggnader men ingen människa kom till skada.

Alton Lowe berättar att invånarna på Green Turtle Cay ändå har det ganska bra.

– Flera av dem är faktiskt miljonärer, fast de bor i anspråkslösa stugor. Medelinkomsten för en hummerfiskare är 50 000 dollar och de flitigaste kan tjäna det dubbla. Och några gjorde sig kanske en förmögenhet på narkotika, vem vet? säger han med en axelryckning.

Förutom hummerfisket är turismen den främsta inkomstkällan.

– Men jag tror inte att Abaco någonsin blir ett stort turistmål, ler Aalton. Vi bahamianer är inte tillräckligt initiativrika och serviceinriktade. Historien har lärt oss att ta dagen som den kommer.

Kanske är det de ovissa framtidsperspektiven som gjort att de flesta bahamianer litat mer på guld än aktier. Både kvinnor och män bär gedigna och vackra guldsmycken även till vardags. Tidigare var guldpiraternas och vrakplundrarnas rov och skickliga guldsmeder finns det av tradition fortfarande på Abaco.

De allra främsta turistattraktionerna är stränderna och havet. Det finns få platser på jorden som kan skryta med så kristallklart vatten och så många orörda palmkantade sandstränder som Abaco. I korallreven vimlar det av färgglada fiskar och andra tropiska vattendjur och det är lätt att snorkla i de grunda vikarna. Stim med lekfulla delfiner går ibland ända in i badvikarna och de spöklika svarta stingrockorna kan man se flytande som skuggor alldeles under vattenytan. Hajar finns naturligtvis och utanför reven på djupare vatten lär det vara gott om valar.

Djurlivet till lands är inte lika attraktivt. I tallskogarna finns det förvildade svin och har man tur kan man få syn på Abaco-papegojan eller någon av de andra papegojarterna. Giftormar eller andra farliga djur saknas helt.

Men även paradiset har sina fläckar. Det värsta gisslet är poison wood, en vacker grölbladig växt som finns överallt. Bara man nuddar vid bladen kan man få utslag, som vätskar och sprider sig vid beröring. Oftast räcker det att bada med sprit och sätta på plåster, men har man råkat riktigt illa ut får man ta till cortisonsalva.

Den vanligaste turiståkomman är dock solbränna. Det gäller att smörja in sig ordentligt när man är ute på sjön eller vandrar längs stränderna.

Huvudön Abaco är gles befolkad med stora orörda landområden beväxade med karibisk tall och längst i söder träskmarker. Marsh Harbour, öns affärscentrum,

På nyårsdagen firas Junkanoo, som karneval kallas i New Plymouth och då deltar alla stadens 500 invånarna.

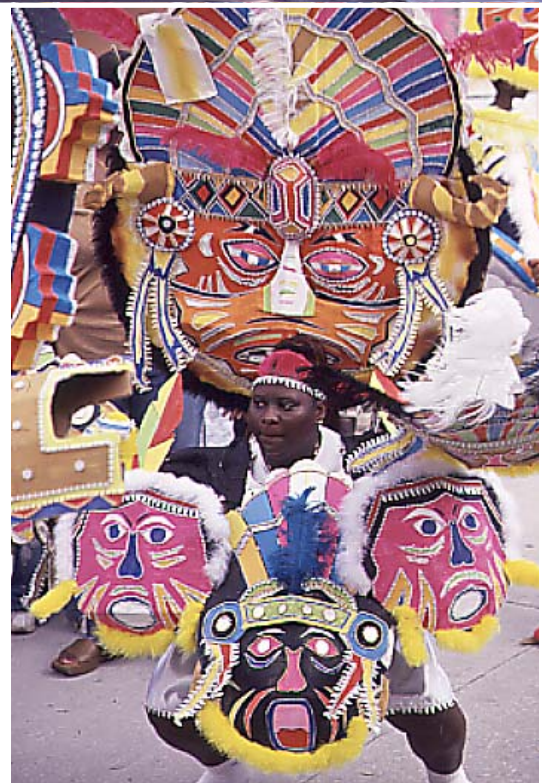
är ganska charmlöst, medan Treasure Cay, längre norrut har påkostade semesterbyar, hotell och privata villor, bra golfbana, yachthamn, och en av världens tio vackraste stränder, enligt National Geographic.

Från Marsh Harbour kan man ta färjan till Elbow Cay och gulliga Hope Town. I denna docksåpsidyll härskar det totala lugnet. De pastellfärgade husen med snickarglada verandor liknar dem i New Plymouth och trädgårdarna prunkar av tropiska växter. Den berömda polkagrisrandiga fyren är öns största attraktion, men det finns också ett litet museum, uppkallat efter Wyannie Malone, den kvinna som först bosatte sig på Elbow Cay år 1775.

Ett annat populärt utflyktsmål är Pete's Pub & Gallery i Little Harbour söder om Marsh Harbour. Den skumpiga vägen genom träskmarkerna mynnar ut en underbart vacker bukt. Hit kom den originelle amerikanske skulptören Randolph Johnson med sin fru och tre söner på 50-talet. Då fanns inga andra invånare än fyrvaktaren och man kunde endast nå platsen med båt. Peter, hans äldste son, har fortsatt gjuta bronsskulpturer efter faderns bortgång. Galleriet ställer ut flera av Randolphs berömda verk, samt smycken, keramik och målningar av andra konstnärer.

Den originella puben, byggd av vrakgods, öppnade Peter för 40 år sedan, därför att han tröttnat på att dricka ensam. På kvällarna blåste han i en trumpetsnäcka och då rodde seglarna i land för att ta sig ett glas.

När vägen kom till blev gästerna be-

I den senaste karnevalen var temat de indianska urinvånarna och fantasirikedomen var gränslös.

tydligt flera och puben som serverar fiskrätter och burgare, är nu öppen alla dagar. Husets specialdrink "Little Harbour Blaster, består av sex olika romsorter och "just enough fruit juice to fool you".

Rom är nationaldrinken och bara på lilla Green Turtle Cay hittar man ett 60-tal romsorter från olika delar av Karibien i spritbutiken.

Romdrinkarna med färska fruktjuicer går heller inte av för hackor. Vi tog farväl av Green Turtle Club, med Debbie's specialare – Topsy Turtle – för att få mod att kliva ombord på den rankiga planet tillbaka till Fort Lauderdale. □

I marinan på Green Turtle Club ankrar lustyachter och segelbåtar. Sommartid är det trängsel för då anordnas fisketävlingar och regattor över hela Abaco.

Pete's Pub ligger i Little Harbour, en sagolikt vacker vik, och är berömd för sin goda mat och sin originella inredning av vrakgods, skrot och donerade t-shirts.

Resefakta

Bahamas har 250 000 invånare och består av över 700 öar som sträcker sig 800 kilometer utmed Florida ner till Haiti. Undantar man New Providence, där huvudstaden Nassau ligger, är Bahamas glesbefolkat och de flesta öarna helt obebodda.

Bahamas blev en självständig stat inom det brittiska samväldet 1973.

Nuvarande premiärministern heter Terry Christie.

Efter turismen är bankväsendet den största näringen. Ingen betalar inkomstskatt eller förmögenhetsskatt, däremot är de flesta importvaror högt beskattade med undantag av parfym och sprit.

Bahamas dollar är lika mycket värd som US dollar och båda valutorna kan användas överallt.

Abaco ligger vid Kräftans vändkrets och klimatet är subtropiskt. Vintertid

är medeltemperaturen 21°C, sommartid 27°C. Under orkanssäsongen i augusti och september undviker de flesta seglare Bahamas och den karibiska övärlden.

Sommaren är den stora turistsäsongen. Då arrangeras flera fisketävlingar och regattor över hela Out Islands.

Det är lätt att hyra golfbilar, båtar, dykar- och snorkelutrustning.

Shopping: Guldsmycken från Abaco. Rom: *Mount Gay*, *Extra Old*, *Barbados*, *Crouzan Single Barrel*, *St. Croix*, *Rhum Barbancourt*, Haiti, *Appleton Estate*, Jamaica.

Hotell på Green Turtle Cay:

New Plymouth Inn. Tel: 001-242 365 4161 Green Turtle Club, www.greenturtleclub.com

Bluff House Yacht Club, www.bluffhouse.com

Flera flygbolag har resor till Florida.

British Airways flyger direkt till Nassau. Mindre bolag har dagliga turer till Abaco från Miami, Fort Lauderdale, Palm Beach, Orlando och Nassau.

Den nordligaste och största ön i Bahamas är Grand Bahamas, därefter kommer Great Abaco. Dit kommer man på en timma från Floridas kust.